

عزت نفس معنوی و مقیاس آن

محمد فرهوش

پژوهشگر پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام

انتشارات اخلاق و تربیت
موسسه پژوهش‌های فلسفی و تربیتی امام

سال ۱۴۰۱

سر شناسه	: فرهوش، محمد، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	: عزت نفس معنوی و مقیاس آن/محمد فرهوش
مشخصات نشر	: قم: موسسه فرهنگی هنری اخلاق و تربیت نبوی قم، انتشارات اخلاق و تربیت، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۲ ص.: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۰۳۴-۴-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۴۵ - ۱۶۲.
موضوع	: عزت نفس - جنبه‌های مذهبی - اسلام Self-esteem - Religious aspects - Islam
موضوع	: عزت نفس - جنبه‌های مذهبی - اسلام - نمونه پژوهی Self-esteem - Religious aspects - Islam - Case studies
رده بندی کنگره	: BP۲۵۰/۵۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۳۷۷۶۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

www.ketab.ir

عزت نفس معنوی و مقیاس آن

مؤلف: محمد فرهوش

ناشر: انتشارات اخلاق و تربیت

ویراستار و صفحه‌آرا: علی اخروی

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰ نسخه

شماره مسلسل انتشار: ۴

شماره مسلسل چاپ اول: ۴

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به ناشر است.

قم، بلوار شهید صدوقی، خیابان شهید شهبازی، پلاک ۱۳

مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۳۵۰۷۸ داخلی ۱۶۳

همراه: ۰۹۹۴۱۸۷۷۲۷

فهرست مطالب

۱۱.....	پیش‌گفتار.....
۱۳.....	مقدمه.....

فصل اول

پایه‌های عزت نفس معنوی

۱۵.....	عزت نفس.....
۱۹.....	معنویت.....
۲۰.....	عزت نفس معنوی.....

فصل دوم

عزت نفس در روان‌شناسی و اسلام

۲۳.....	عزت نفس در روان‌شناسی.....
۲۶.....	عزت نفس در آموزه‌های اسلامی.....
۳۰.....	مؤلفه‌های عزت نفس.....
۳۳.....	مقیاس‌های عزت نفس.....

فصل سوم

معنویت در روان‌شناسی و اسلام

۳۷.....	معنویت در روان‌شناسی.....
۴۱.....	معنویت در اسلام.....

فصل چهارم

مؤلفه‌های عزت نفس معنوی

- عزت نفس معنوی بر اساس منابع اسلامی..... ۴۵
- عناصر اولیه عزت نفس معنوی بر اساس منابع اسلامی..... ۴۸
- باور به توانمندی و جایگاه آدمی از سوی خدا..... ۴۹
- باور به ارزشمندی خویش به واسطه ایمان و عمل صالح..... ۵۰
- توکل و امداد الهی..... ۵۰
- احساس نزدیکی به خدا..... ۵۱
- ارتباط کریمانه با مردم..... ۵۲
- احساس بی‌نیازی از مردم..... ۵۳
- خویشتن پذیری..... ۵۴
- هدفمندی معنوی..... ۵۴
- یکپارچگی معنوی..... ۵۵
- احساس کنترل..... ۵۶
- ارتباط مؤلفه‌ها در سازه عزت نفس معنوی بر اساس منابع اسلامی..... ۵۶

فصل پنجم

ساخت پرسشنامه عزت نفس معنوی

- طرح پژوهش..... ۵۹
- مراحل ساخت پرسشنامه عزت نفس معنوی..... ۶۱
- جمع‌آوری و تحلیل آموزه‌های اسلامی مرتبط با عزت نفس معنوی..... ۶۱
- کشف و طبقه‌بندی مؤلفه‌های عزت نفس معنوی..... ۶۱
- اعتبارسنجی محتوایی مؤلفه‌ها از دیدگاه کارشناسان..... ۶۲
- تهیه گویه‌های هر مؤلفه و تشکیل پرسشنامه اولیه..... ۶۲
- اجرای پرسشنامه..... ۶۴
- بررسی ضریب دشواری و ضریب تشخیص گویه‌ها و انتخاب گویه‌های مطلوب..... ۶۵

۶۶	اعتبارسنجی محتوایی گویه‌ها از دیدگاه کارشناسان
۶۶	بررسی روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی
۶۸	بررسی روایی سازه با استفاده از همسانی درونی و همبستگی مؤلفه‌ها
۶۹	بررسی روایی همزمان
۶۹	بررسی پایایی پرسشنامه
۷۰	بررسی پایایی از روش همسانی درونی
۷۰	ارائه پرسشنامه نهایی و هنجار و استاندارد آن
۷۰	جدول هنجار آزمون
۷۰	استانداردسازی آزمون

فصل هشتم

اعتباریابی پرسشنامه عزت نفس معنوی

۷۳	یافته‌های کیفی
۷۳	اعتبار مؤلفه‌ها و گویه‌ها از دیدگاه کارشناسان (روایی محتوایی)
۷۴	ضریب دشواری و ضریب تشخیص گویه‌ها و انتخاب گویه‌های مطلوب
۷۶	روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی
۷۶	تحلیل عاملی اکتشافی
۷۸	تحلیل عاملی تأییدی
۸۰	اعتبار پرسشنامه
۸۰	ارائه پرسشنامه نهایی و هنجار آن

فصل هفتم

پرسشنامه عزت نفس معنوی در یک نگاه

۸۳	مؤلفه‌های عزت نفس معنوی بر اساس منابع اسلامی
۸۹	ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه عزت نفس معنوی
۹۰	تبیین یافته‌های پژوهش
۹۳	یافته‌های جانبی پژوهش
۹۴	پیشنهادها

پیش‌گفتار

آموزه‌های اسلامی فرصت زندگی خردمندانه و متعالی را برای انسان‌ها ایجاد کرده است. در طول تاریخ، اسلام‌شناسان بسیاری در راه تبیین آموزه‌های اسلامی، متناسب با نیازهای جامعه تلاش کردند. با این وجود انقلاب اسلامی، فرصت ویژه‌ای را در اختیار دانشمندان علوم اسلامی قرار داد تا آموزه‌های ناب را از دریای معارف قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام استخراج کنند و در اختیار جامعه علمی و عموم مردم قرار دهند. در این راستا یکی از مهم‌ترین عرصه‌ها، تدوین و ترویج علوم انسانی با رویکرد اسلامی است و امروزه بسیاری از دانشمندان و اسلام‌شناسان دغدغه تدوین علوم انسانی با رویکرد اسلامی دارند.

مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیش از یک دهه است که در راستای توسعه اخلاق و روان‌شناسی و مشاوره با رویکرد اسلامی، فعالیت‌های مستمر آموزشی و پژوهشی دارد. در این بستر، با همت اساتید، پژوهشگران و دانش‌پژوهان، پژوهش‌های بنیادین و کاربردی بسیاری در جهت توسعه اخلاق، روان‌شناسی و مشاوره با رویکرد اسلامی انجام شده است. مؤسسه اخلاق و تربیت در نظر دارد این آثار را به زیور طبع آراسته کند و در اختیار جامعه علمی و عموم مردم قرار دهد.